

Rapport Listening Post torsdag 17 januari 2013

Vi var 10 deltagare, nio kvinnor och en man. Ytterligare tre hade anmält sig, varav en ringt återbud samma dag pga sjukdom. Arbetet leddes av två samtalsledare, en kvinna och en man. Gruppdeltagarna var i åldern drygt 45 upp till drygt 65. Flertalet deltagare arbetar som konsulter inom olika branscher, andra inom högskolevärlden med blivande journalister respektive ingenjörer, en driver en konferensverksamhet och en är arkitekt. Intrycket är att alla är akademiker av olika slag med ett aktivt yrkesliv inom olika områden.

Del 1. Delande av aktuella erfarenheter

Efter en lite trevande start kommer samtalet igång och flera berättar om funderingar och erfarenheter, till en början ganska övergripande. Som samtalsledare upplevde vi att lusten och viljan att *debattera* och utforska samhällsutvecklingen prioriterades och eventuellt ställde sig i vägen för ett rent beskrivande. Flera deltagare kände varandra och små grupper hade redan formerats och några samtal i starten var redan påbörjade.

Flera beskriver att de bytt jobb under förra året. En kvinna tar upp att hon på LinkedIn fått en beskrivning av hur många i hennes nätverk som bytt jobb. Det fick henne att fundera över att hon själv gjort det. En annan kvinna tar upp att hon i sitt arbete som lärare för journaliststudenter upplevt att många unga studenter verkar kämpa med att (över)anpassa sig för att överleva. Man ”måste få in en fot – och gör vad som helst för att få vara med”! En kvinna säger att vi rör sig mellan olika världar - hur går det ihop? Flera konstaterar att verksamheter förändras, det kommer nya uppdrag. Medarbetarna skiftar, jobbar man i projekt växlar det ofta. Ledarskapet förändras och det som sker går ofta snabbt.

Samtalet går över till frågan om individualitet. Uttrycket ”är detta jag” diskuteras i en lätt ton. Några tolkar det som ett positivt uttryck för en ökad individualitet och andra upplever det som ett problematiskt uttryck för en självupptagen kultur. Någon tar upp att konkurrensen ökar och att man associerar till ”Jobbtorgen” där de som inte platsar i samhället samlas och blir synliga och synade.

Mannen i gruppen tar upp att han hanterar ”Fejjan” (Facebook) genom att blockera och sortera försöka kontrollera informationsflödet för att kunna njuta av möjligheterna som Facebook erbjuder genom att balansera ”coctailparty” och mer djupare diskussioner. Han uttrycker en tillfredsställelse över möjligheterna han har att kontrollera flödet efter sina personliga behov och önskningar. Samtidigt konstaterar hans fru, som inte är lika aktiv på Facebook, att hon i sitt arbete får information om hur mannen sorterar aktiviteter, t.ex. att han blockerar påverkar hur det ser ut för andra i samma kommunikationskedja. En kvinna i gruppen knyter an och menar att den nya tidens nätverk flyttar ut ”bastun” i offentligheten”. Samma kvinna tar upp detta med att en del saker skrivs under inflytande av vin en fredagskväll. Vad sker med de sociala processerna i vår samtid? Är det samma gamla processer i ny tappning eller uppstår det nya typer av processer och mönster i takt med den tekniska utvecklingen?

Nästa inlägg handlar om att generationsklyftorna förskjuts. Vad innebär det att bli ”vän” med sina föräldrar? Man reflekterar över betydelsen av ordet ”vän” som har en betydelse på Facebook och en annan i verkligheten. En kvinna beskriver att hennes umgänge med sina vuxna barn har mer karaktär av jämlik ”vänskap” än vad hon upplevt som möjligt med sina föräldrar.

Någon tar upp förändringar av hela samhällen utifrån kriser. Malmö drabbades av nedläggningen av varvsindustrin på 70-talet. I dag är Malmö ett småföretagarområde. Bara något år efter att forskningsdelen av ett stort läkemedelsföretag flyttats till en annan del av världen har de vuxit upp en flora av nya små kunskapsintensiva företag. Näringsliv tar över en del verksamhet som tidigare fanns i offentlig sektor och de kulturella gränserna förskjuts. Det talas om vårt sätt att hantera stora kriser.

Senare tar en person upp ett begrepp ”Survivalist” som beskriver en rörelse eller ny trend där människor bunkrar upp konserver i källaren. Hon beskriver en fantasi/dagdröm som hon tänker kanske är hennes version av denna rörelse: Att flytta ut på landet och ägna sig åt självhushåll och att ”odla potatis”. Begreppet ”survivalist” tas upp. Är det en möjlighet för mig? Idén förs fram om att antalet veganer i samhället ökar? Någon tar upp att 2nd hand-handeln verkar öka eller åtminstone att målgruppen förskjuts. Från att ha varit en pengafråga till en identitetsfråga.

Mot slutet blir det ett samtal om etik och överträdelser på nätet. En kvinna markerar att hon inte gillar när en annan kvinna tar upp idén om att ”männen” som söker småflickor på nätet måste stoppas. Kommentaren går ut på att hon inte är säker på att de verkligen blir fler och eller att det bara är män.

Del 2. Teman

Ur berättelserna extraherade vi ett antal underliggande teman. Det var inte helt lätt att dra en tydlig gräns mot steg 1 eftersom den delen till stor del fick en utforskande karaktär. Då vi upplevde att mycket av samtalet hade karaktären av å ena sidan, å andra sidan beskriver vi temana som poler.

- Optimism vs Pessimism
- Synliga vs Osynliga Nätverk
- Individualism vs Kollektivism
- Formella vs Informella roller
- Öppenhet vs Slutenhet

Del 3. Hypoteser

Vi har utifrån våra iakttagelser och gruppens ansträngningar formulerat följande hypoteser som delvis är relaterade till varandra.

Hypotes 1. Innovationer uppstår på ett sätt som vi inte kan kontrollera. Gamla strukturer slås sönder och nya uppstår. Illusionen om att de stora offentliga systemen som osårbara strukturer som erbjuder skydd har slagits sönder. Även om rapporterna om katastrofer och elände i

världen oroar hålls detta på avstånd genom möjligheten att även fokusera på möjligheter och tecken på positiv utveckling. I detta öppnas möjlighet till en slags försiktig balanserad optimism till människors, naturens och samhällets förmåga att transformeras, hitta nya lösningar genom att ta risker och satsa på det man tror på.

Hypotes 2. Den ökade transparensen gör att vi upplever oss mer synliga. Det blir både lättare och svårare att kontrollera och styra den bild vi ger av oss själva gentemot omvärlden. Det påverkar vår känsla av egen identitet, att känna sig autentisk, bli bekräftad och få eller ta plats. Ett sätt att hantera detta kan bli att man gör sig så synlig som möjligt t ex genom sociala medier och i TV-program med fokus på det privata i människors liv, alternativt skapar en zon med egna hanterbara gränser. Är alternativet att bli anonym ökar risken för känslor av utestängdhet och depression alternativt hypomani.